Budget 2026 med plan 2027-2029

Kommunfullmäktige Gislaveds kommun

2025-10-08 (ändrad 2025-10-15, beslutad 2025-10-23)

Innehållsförteckning

1 Inledning ... 3
2 God ekonomisk hushållning ... 4
2.1 Disponering av resultatutjämningsreserven ... 4
2.2 Finansiella mål ... 5
2.3 Kvalitetsmål och kritiska kvalitetsfaktorer ... 6
2.3.1 Målgrupp ... 6
2.3.2 Verksamhet ... 6
2.3.3 Medarbetare ... 7
2.3.4 Ekonomi ... 7
2.4 Utvecklingsmål och uppdrag ... 8
2.4.1 Utvecklingsmål ... 8
2.4.2 Uppdrag ... 10
3 Planeringsförutsättningar ... 10
3.1 Befolkningsutveckling och framskrivning ... 12
3.2 Ekonomiska förutsättningar ... 13
3.2.1 Bokslut 2024, nämnderna ... 13
3.2.2 Statlig styrning och samhällsekonomisk utveckling ... 13
3.2.3 Förutsättningar ... 16
3.2.4 Finansiell analys ... 17
4 Budget 2026 ... 23
5 Kommunala bolag ... 29
6 Bilagor ... 30
6.1 Bruttobudget ... 30

1 Inledning

Kommunfullmäktiges budget är det övergripande och överordnade styrdokument som innehåller kommunens förutsättningar. Nämndernas uppgift är att fastställa grunduppdraget samt utforma utvecklingsmål på deras nivå. Nämnderna ska omhänderta eventuella uppdrag från kommunfullmäktige. Dokumentet fastställs av kommunfullmäktige i oktober månad och därmed är 2026 års budget fastställd i sin helhet. Nämndernas budget fastställs i respektive nämnd i slutet av året 2025. Bolagens ägardirektiv arbetas årligen om och eventuella uppdrag arbetas in i dem.

Kommunens inriktning under mandatperioden finns i Kommunplan 2023-2026.

Syftet med kommunplanen är att visa vad politiken vill åstadkomma och peka ut riktningen för hur kommunens verksamheter ska utvecklas under mandatperioden. Tillsammans med kommunens vision och värdegrund utgör kommunplanens prioriterade målområden grunden för mandatperiodens planering och ger inriktning för kommunens budget, nämndernas planering och ägardirektiv för bolagen.

Kommunplanens prioriterade målområden är:

- En medskapande organisation
  - med målet att vara en attraktiv arbetsgivare.
- En stark tillväxt för vår kommun
  - med målet att kommunens tillväxt, ska öka och att fler ska komma i arbete.
- En bra kvalité i välfärden
  - med målet att kommunens förskola/skola förbättrar sin kvalité.
- Ett attraktivt hållbart samhälle
  - med målet att åter bli fler än 30 000 invånare senast 2030.

De olika ställningstaganden denna budget innehåller ska i förlängningen verka för uppfyllandet av kommunplanens inriktningar.

2 God ekonomisk hushållning

Kommunallagen anger att kommuner ska ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet vilket innebär att de ska sköta sin ekonomi på ett ansvarsfullt sätt.

God ekonomisk hushållning för Gislaveds kommun innebär att säkerställa en ekonomi som håller över tid. Verksamheten ska bedrivas på ett ändamålsenligt och kostnadseffektivt sätt. Service, kvalitet i leverans samt möjlighet att kompetensförsörja ska vara ledande i hur verksamhet struktureras på ett effektivt sätt. För att detta ska vara möjligt måste kommunen ha god framförhållning och flexibilitet för ändrade förutsättningar.

Gislaveds kommun ska bedriva en verksamhet som är hållbar ekonomiskt, ekologiskt, socialt och etiskt.

Vad ska kommunen göra?

- För **kommunen** ska anges mål och riktlinjer som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning
- För **ekonomin** ska anges de finansiella mål som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning

2.1 Disponering av resultatutjämningsreserven

I kommunallagen anges att kommuner och regioner ska upprätta en budget så att intäkterna överstiger kostnaderna. Undantag får göras om det finns synnerliga skäl. Med synnerliga skäl avses enligt förarbetena till kommunallagen fall då ett frångående av kravet att återställa det negativa balanskravsresultatet är mycket väl motiverat. Ett grundläggande krav är dock att de åtgärder som vidtas är förenliga med god ekonomisk hushållning. Enligt förarbetena till kommunallagen bör möjligheten att underbalansera budget endast användas för enstaka år och med stor restriktivitet. Enligt förarbetena till kommunallagen medger en stark finansiell ställning möjligheten att åberopa synnerliga skäl.

Gislaveds kommun budgeterar med ett positivt resultat för 2026 om 46,4 mnkr och gör därmed bedömningen, i samband med budgeten, att inte behöva disponera medel från resultatutjämningsreserven (RUR). Gislaveds Kommun har ännu inte gjort någon avsättning till resultatreserven (RER). Eventuell avvikelse från budget hanteras i uppföljningsprocessen under 2026.

Det genomsnittliga budgeterade resultatet för perioden 2026-2029 är 56 mnkr.

2.2 Finansiella mål

God ekonomisk hushållning innebär för Gislaveds kommun att de finansiella målen är följande**:**

Mål 2026	**Beskrivning**
Genomsnittligt resultat ska motsvara lägst 2 procent av skatter och bidrag över tid	Resultatmålet ska vara lägst 2 procent av kommunens skatter och bidrag under perioden 2024-2038
Genomsnittlig soliditet ska vara lägst 55 procent över tid	Soliditeten ska vara lägst 55 procent (exklusive pensionsåtagande) under perioden 2024-2038

Ekonomisk hushållning kan ses i två dimensioner: att hushålla i tiden och över tid. Det vill säga att väga ekonomi mot verksamhet på kort sikt, samt att väga verksamhetens behov nu mot verksamhetens behov på längre sikt. I slutändan är dock det finansiella perspektivet styrande för vilka verksamhetsmässiga ambitioner kommunen har råd med. Det finansiella perspektivet tar sikte på kommunens finansiella ställning och dess utveckling, och anger därmed de finansiella förutsättningarna eller ramarna för den verksamhet som kommunen kan bedriva. Gislaveds kommun ska, som ansvarig för förvaltningen av invånarnas skattepengar, sträva efter att dessa används kostnadseffektivt och ändamålsenligt. De ekonomiska medlen utgör en restriktion för verksamhetens omfattning.

Syftet med de finansiella målen är att upprätta en långsiktigt hållbar ekonomi utifrån god ekonomisk hushållning. Med ett genomsnittligt resultat om lägst 2 procent av skatter och bidrag över tid samt en genomsnittlig soliditet om lägst 55 procent över tid möjliggörs en genomsnittlig allokering av likvida medel för investeringar för perioden 2024-2038 om 168 mnkr per år.

2.3 Kvalitetsmål och kritiska kvalitetsfaktorer

Med utgångspunkt från kommunens och verksamheternas grunduppdrag ska faktorer som är kritiska för kvaliteten identifieras och definieras. Faktorerna är kännetecken för god kvalitet och effektivitet. Dessa faktorer benämns kvalitetsfaktorer. Kvalitetsfaktorerna sorteras i fyra perspektiv för att bättre beskriva hur de visar kvalitet och effektivitet (målgrupp, ekonomi, medarbetare, verksamhet). Kvalitetsfaktorernas status följs upp tre gånger per år. Om kvalitetssäkringen för en faktor inte bedöms vara god ska åtgärder vidtas och deras effekter följas upp vid efterföljande rapporteringsperiod.

Varje nämnd fastställer årligen i respektive budget ett antal kvalitetsmål i form av nyckeltal med tillhörande målvärden för kommande år. Kvalitetsmålen följs upp i nämndernas bokslutsrapporter och en sammanställning av nämndernas kvalitetsmål presenteras i kommunfullmäktiges årsbokslut.

Status för kritiska kvalitetsfaktorer och kvalitetsmål ligger till grund för bedömning av god ekonomisk hushållning för Gislaveds kommun vid årsbokslut.

Kritiska kvalitetsfaktorer för kommunfullmäktige 2026:

2.3.1 Målgrupp

Kritisk kvalitetsfaktor	Beskrivning
Möjlighet till insyn, delaktighet och inflytande i beslutsfattandet	Förtroende för politiker och medarbetare är grunden för vårt demokratiska uppdrag. Det är viktigt att kommuninvånarna har en grundläggande kunskap kring kommunens beslutsprocess, verksamhet och ekonomi för att bygga förtroende för kommunens arbete och förståelse för fattade beslut. Invånarna ska kunna känna sig delaktiga i beslut som berör dem. Samtidigt är det viktigt med tydlighet i vilka frågor och i vilken omfattning möjlighet till inflytande finns. Med extern kommunikation uppmuntrar vi till dialog samt främjar öppenhet, transparens och kunskap om kommunen som plats, organisation och arbetsgivare.
God tillgänglighet och bemötande	Vi ska erbjuda en kommunal service med god tillgänglighet och bemötande. Genom positiva serviceupplevelser ökar inte bara förtroendet för kommunen utan även attraktiviteten i att bo, leva, besöka och bedriva verksamhet i vår kommun. Alla aspekter av verksamheten, utfört av alla medarbetare, ska syfta till att främja inkluderande samhällsdeltagande för alla på samma villkor. Aktiva steg ska tas för att alla ska känna sig välkomna och göra det lätt att nå kommunen. Prioriterat är att ge korrekt, tydlig och användbar information som är förståelig för alla och att tillhandahålla kontaktsätt som passar alla med snabb, högkvalitativ respons.
Välfärd och service av god kvalitet som utvecklas i takt med samhället	Den som bor och verkar i Gislaveds kommun kan ta del av verksamhet med god kvalitet. Kommunens verksamheter har ett strukturerat och metodiskt tillvägagångssätt för att planera, genomföra, utvärdera och förbättra sitt arbete över tid. Verksamheterna tar vara på nya verktyg för att utveckla och anpassa sitt arbete kopplat till nya behov utifrån samhälle, målgrupp och/eller demografi.

2.3.2 Verksamhet

Kritisk kvalitetsfaktor	Beskrivning
En kultur med fokus på leverans utifrån målgruppens behov	Att leverera tjänster och service av hög kvalitet kräver en kultur som präglas av kundfokus. Funktioner ska vara lyhörda för verksamhetens behov och agera utifrån professionalism som innehåller helhetssyn, utvecklingsfokus och kundfokus. Det ska råda god ordning och reda samt finnas förutsättningar för utvecklande ledarskap och medarbetarskap.
Intern samverkan	För att stödja medarbetare i deras dagliga arbete ska korrekt information levereras i rätt tid, kanal, format och från rätt avsändare. Det ger medarbetarna verktyg och bättre förutsättningar för att göra ett effektivt jobb, arbeta tillsammans och möta utmaningar. Genom att skapa dialog, engagemang och delaktighet bygger vi stolthet och lojalitet, därigenom synliggörs våra medarbetare och verksamheter.

2.3.3 Medarbetare

Kritisk kvalitetsfaktor	Beskrivning
Attraktiv arbetsgivare	Gislaveds kommun ska vara en organisation där man vill arbeta och där med-arbetare trivs och utvecklas under många år. Genom öppenhet, tillit till varandra och god arbetsmiljö når vi ett medskapande, tillåtande och utvecklande arbetsklimat som upplevs stimulerande och bidrar till att stärka kompetensen över tid.

2.3.4 Ekonomi

Kritisk kvalitetsfaktor	Beskrivning
Hög effektivitet och god kvalitet i verksamheterna	Det är särskilt kritiskt att kommunens samlade resurser används till rätt saker och på ett effektivt sätt för att skapa ett så stort värde som möjligt utifrån de resurser som finns.
Prognossäkerhet vid ekonomiska uppföljningar	Ett aktivt arbete med prognossäkerhet skapar förutsättningar för att budgeterade medel kommer i arbete och att åtgärder kan tas fram vid eventuellt negativa prognoser.

2.4 Utvecklingsmål och uppdrag

Mål och uppdrag är verktyg som används för att styra utvecklingsarbete utifrån kommunens och dess olika verksamheters grunduppdrag.

Ett mål är ett önskvärt resultat, definierat som effekt eller prestation. Målen ska fokusera på resultat som behöver prioriteras i utvecklingsarbetet.

Uppdrag är formulerade av verksamhetens uppdragsgivare och ges till specifik mottagare. Mottagaren besvarar med åtgärder och aktiviteter till uppdragsgivaren.

Status för gällande mål och uppdrag följs upp två gånger per år, vid delårs- och årsbokslut och ger en bild av genomförda aktiviteter och utvecklingen inom respektive målområde/ projekt, men ligger inte till grund för bedömning av god ekonomisk hushållning. Slutdatum för uppdrag sätts när de antas i budgeten och de anses vara färdiga när de återrapporterats till kommunfullmäktige. För mål sätts inga slutdatum utan här avgörs vid varje årlig budget-planering om gällande mål ska ligga kvar, justeras eller tas bort baserat på bedömning i föregående årsbokslut.

2.4.1 Utvecklingsmål

Mål	Beskrivning	Målområde i kommunplanen	Berörda styrdokument
Öka upplevd trygghet och hälsa hos barn och unga	Gislaveds kommun ska sträva efter att skapa förutsättningar för alla barns möjlighet till goda uppväxtvillkor med en bra skolgång och en upplevd trygghet och hälsa. Det är viktigt att barnens och de ungas perspektiv är i fokus i alla verksamheter. Detta gör vi genom trygghetsskapande åtgärder i utomhusmiljöer samt att utveckla mötesplatser/arenor för olika behov, där alla är välkomna. Genom att skapa bättre förutsättningar för en aktiv, kulturell och meningsfull fritid verkar vi för god hälsa och nolltolerans mot droger och mobbning.	En bra kvalité i välfärden Ett attraktivt hållbart samhälle	Strategi för hållbar utveckling
Öka förutsättningarna för kommunens invånare att stärka sin egen hälsa och bidra till hälsosamma val i vardagen.	Gislaveds kommun ska aktivt fokusera på en omställning mot att arbeta mer preventivt och proaktivt för att bemöta och förebygga problem tidigt. Som ett led i omställningen till nära vård och att möta kraven i den nya socialtjänstlagen behöver kommunen, i samverkan med regionen och civilsamhället, utveckla det stöd som ges individen och stimulera hälsosammare val i vardagen för att möjliggöra en god hälsa samt bidra till att motverka suicid.	En bra kvalité i välfärden Ett attraktivt hållbart samhälle	Strategi för hållbar utveckling Strategi för Äldreomsorgen
Fler invånare i Gislaveds kommun	En växande befolkning innebär ökade skatteunderlag och är en nyckel i kompetensförsörjningen för såväl kommunkoncernens verksamheter som för näringslivet. Därför behöver kommunen behålla kommuninvånare, stimulera ett positivt födelsenetto och återflytt samt bidra till ett ökat inflyttande, med särskilt fokus på familjebildande åldrar.	En stark tillväxt för vår kommun Ett attraktivt hållbart samhälle	Strategi för hållbar utveckling Bostads-försörjnings-program

Mål	Beskrivning	Målområde i kommunplanen	Berörda styrdokument
En stark kärna med en levande landsbygd	Gislaveds kommun ska bygga en stark och attraktiv kärna som fungerar som motor för tillväxt, service och kultur, samtidigt som landsbygdens unika värden utvecklas och binds samman med centralorten. Detta skapar en motståndskraftig kommun som kan möta befolkningsutmaningar och stärka livskvaliteten för nuvarande och framtida invånare.	En stark tillväxt för vår kommun Ett attraktivt hållbart samhälle	Översiktsplan
Främja byggandet av bostäder för olika målgrupper	Kommunen skapar förutsättningar för attraktiva livsmiljöer och bostäder för alla målgrupper, vilket är avgörande för att uppnå en positiv befolkningsutveckling. Genom olika boendeformer i hela kommunen skapas attraktivare livsmiljöer för alla och bidrar till landsbygdsutveckling i hela kommunen. Arbetet med att realisera visionerna Vision Gislaved 2040 - Mötesplatsen vid Nissan och Bro till Bro i Anderstorp ska fortsätta.	En stark tillväxt för vår kommun Ett attraktivt hållbart samhälle	Strategi för hållbar utveckling
En hållbar miljö och självförsörjning för en ökad beredskap	Gislaveds kommun ska stärka förutsättningarna för en utvecklad självförsörjning, en ökad förnybar och/eller fossilfri energiproduktion, livsmedelsproduktion och säker dricksvattenförsörjning. Det innefattar att minska klimatpåverkan genom minskade koldioxidutsläpp såväl som att skapa en motståndskraft mot klimatförändringar, miljöpåverkan och föroreningar och att vara bättre rustade vid kriser.	En stark tillväxt för vår kommun Ett attraktivt hållbart samhälle	Strategi för hållbar utveckling Policy för inköp och upphandling ÖP 16 VA-plan
Förbättrade förutsättningar för näringslivet genom stärkt samverkan och mer konsultativ service	Kommunen ska genomföra en förflyttning i hur vi bedriver vår service gentemot näringslivet mot en mer konsultativ service, där kommunen har förståelse för företagarnas processer och förutsättningar. Detta bidrar till att kontakten med kommunen blir smidig och enkel. På så sätt levererar kommunen ett värde till företagen genom sin service. Kommunen ska också genom samverkan internt och externt stärka förutsättningarna för kompetensförsörjning, etableringar och ett breddat näringsliv. Detta kräver insatser i samarbete och samråd med näringsliv, kommuner samt regionala och statliga aktörer.	En medskapande organisation En stark tillväxt för vår kommun En bra kvalité i välfärden Ett attraktivt hållbart samhälle	Näringslivs-program
Ökade möjligheter till utveckling och delaktighet för alla medarbetare utifrån verksamhetens behov	Faktorer för att lyckas är att stärka medarbetarskapet, ledarskapet och verka för en god samverkan med de fackliga organisationerna. Detta görs bland annat genom att säkerställa en god arbetsmiljö och att möjliggöra interna karriär- och utvecklingsmöjligheter där man ser till kommunen som helhet.	En medskapande organisation En bra kvalité i välfärden	Kompetens-försörjnings-strategi

2.4.2 Uppdrag

Uppdrag till	Uppdrag	Beskrivning	Slutdatum att redovisa uppdrag till Kommun-fullmäktige	Målområde i kommun-planen
Kommunstyrelsen, Samhällsutvecklings-nämnden	Färdigställ ett nytt badhus i Gislaved för en attraktiv fritid och hälsosam tillvaro	Gislaveds kommun ska ha de bästa förutsättningarna för en attraktiv fritid och hälsosam tillvaro för alla invånare. För att främja en god folkhälsa, med barn och ungdomar som prioriterad målgrupp, ska under perioden 2023-2026 på befintlig badhuslokalisering vid Gisleområdet i Gislaved ett nytt modernt badhus anläggas i samverkan med föreningsliv och näringsliv.	2027-08-31	Ett attraktivt hållbart samhälle
Kommunstyrelsen, Samhällsutvecklings-nämnden	Färdigställ en publikhall i Anderstorp för en attraktiv fritid och hälsosam tillvaro	Gislaveds kommun ska ha de bästa förutsättningarna för en attraktiv fritid och hälsosam tillvaro för alla invånare. För att uppnå detta ska i Anderstorp centrum 2026-2027 en modern publik-hall färdigställas i samverkan med föreningsliv och näringsliv. Hallen ska ha en flexibilitet för att kunna leva upp till publikkapacitet och andra krav för elitidrottsverksamhet. Under dagtid ska den även bidra till kommunens kärnuppdrag med barn och ungdomar som prioriterad målgrupp samt möjlig-göra användning till andra ändamål än idrott, till exempel kulturevenemang utifrån de förutsättningar som hallen ger.	2027-12-31 Tidplanen kan komma att revideras.	Ett attraktivt hållbart samhälle
Kommunhus AB Gislavedshus AB Kommunstyrelsen Socialnämnden	Utveckla trygga bostäder	Gislaveds kommun ska ha ett urval av trygga bostäder och boendelösningar för äldre som erbjuder ökad samvaro och service.	2026-12-31	Ett attraktivt hållbart samhälle En bra kvalité i välfärden
Kommunstyrelsen Samhällsutvecklings-nämnden	Samhällsutveckling Smålandsstenar	Gislaveds kommun har som utvecklingsmål att blir fler invånare för att bland annat möta kompetensförsörjning av näringslivet med fokus på familjebildande åldrar. Med den bakgrunden ska nytt område Haghult/ Tillbo utvecklas med blandad bostadsmiljö. Utvecklingen ska inkludera färdigställandet av den sista etappen av den kommunala gatan Haghultsleden. I planeringen ska även möjligheten till etablering av en ny räddningsstation och förskola inom området beaktas, utifrån framtida behov och förutsättningar.	2030-12-31	Ett attraktivt hållbart samhälle En bra kvalité i välfärden En stark tillväxt för vår kommun

Uppdrag till	Uppdrag	Beskrivning	Slutdatum att redovisa uppdrag till Kommun-fullmäktige	Målområde i kommun-planen
Kommunstyrelsen Samhällsutvecklings-nämnden	Samhällsutveckling Hestra	Gislaveds kommun ska möta den tillväxt som sker i Hestra med omnejd. Prioriterade områden är bostads-utveckling vid stationsområdet och en upprustning av Hestra torg. Dessutom ska ett nytt bostadsområde i närhet av Agnsjön utvecklas, med en ny komm-unal gata. Förskoleverksamheten ska samordnas till en plats med långsiktigt hållbara förutsättningar. Utvecklingsarbetet ska ske med hel-hetsperspektiv och i takt med ortens behov och potential.	2030-12-31	Ett attraktivt hållbart samhälle En bra kvalité i välfärden En stark tillväxt för vår kommun
Kommunstyrelsen Samhällsutvecklings-nämnden	Samhällsutveckling Anderstorp	Gislaveds kommun ska utveckla Anderstorp till samhälle i linje med visionen Bro till bro. En prioriterad del i utvecklingen är att skapa förut-sättningar för att förverkliga en framtida användning av fastigheten Bastuberget. Den kommunala verksamheten i Anderstorp ska utvecklas hållbart och effektivt utifrån lokala behov, med särskilt fokus på samordning inom skola och inom omsorg. På kort sikt ska en ny, hållbar publik-hall uppföras i anslutning till befintlig sporthall, där kommunens och förenings-livets behov ska vara dimension-erande. På längre sikt ska det nuvarande vård- och omsorgsboendet ersättas av ett nytt äldrecenter. Det nya äldrecentret ska erbjuda både vård- och omsorgs-boende samt andra boendeformer för äldre, med goda möjligheter till aktiv-itet, hälsa och gemenskap.	2030-12-31	Ett attraktivt hållbart samhälle En bra kvalité i välfärden En stark tillväxt för vår kommun
Kommunstyrelsen Samhällsutvecklings-nämnden	Utveckla nya verksamhets-områden för näringslivets tillväxt	Gislaveds kommun ska möta närings-livets behov av tillväxt genom att utveckla nya verksamhetsområden med goda förutsättningar för etab-lering och expansion. Prioriterade områden för detta arbete är Nöbbele i Reftele, Södra industriområdet i Smålandsstenar, Smålandia i Gislaved, Stötabo i Anderstorp och industrimark i Hestra. Utvecklingen ska ske i nära dialog med näringslivet och med fokus på lång-siktig hållbarhet, god infrastruktur och attraktiva etableringsmöjligheter.	2030-12-31	Ett attraktivt hållbart samhälle En stark tillväxt för vår kommun

3 Planeringsförutsättningar

3.1 Befolkningsutveckling och framskrivning

Gislaved har under nästan hela 2000-talet, frånsett under åren 2014-2017 när det var en stor invandring till hela landet, haft en negativ befolkningstillväxt. Anledningen till detta är ett lägre barnafödande och ett minskat invandringsöverskott, trender som inte är unika för Gislaved, utan till stor del är gemensamma för hela landet. Skillnaderna mellan ut- och inflyttning fortsätter dock att vara den faktor som har störst påverkan på befolkningsstorleken. Det är fler som flyttar från kommunen än till kommunen vilket är en trend som Gislaved delar med många liknande kommuner.

Under de kommande tio åren prognostiseras det stora demografiska förändringar i hela landet, och så också i Gislaved. Andelen som är 80 år eller äldre kommer öka kraftigt medan andelen barn och unga kommer minska. Trenden med en lägre fruktsamheten (barnafödande) förväntas fortsätta även framåt.

Ålderskategorin 0-5 år förväntas minska med 259 barn, motsvarande -15 procent (jämfört med 2024), under perioden 2025-2029. På samma sätt förväntas åldersgruppen 6-15 år minska med 302 barn, motsvarande -8 procent (jämfört med 2024), under perioden 2025-2029.

Även åldersgruppen 16-18 år (gymnasieelever) förväntas minska med 74 unga, motsvarande -6 procent (jämfört med 2024), under perioden 2025-2029.

Personer i arbetsför ålder (19-64 år) förväntas minska med 432 individer, motsvarande -3 procent (jämfört med 2024), under perioden 2025-2029.

Antalet invånare som är 80 år eller äldre förväntas öka kraftigt under kommande år. Fram till 2034 räknar vi med en ökning på 21 procent och åldersgruppen kommer då utgöra 8,6 procent av befolkning jämfört med 6,8 procent 2024.

Befolkningsökning i jämförelse med 2024						
Åldersgrupp	**2026 (%)**	***2026 (antal)***	**2029 (%)**	***2029 (antal)***	**2034 (%)**	***2034 (antal)***
0-5 år	-10 %	*-179*	-15 %	*-259*	-16 %	*-287*
6-15 år	-1 %	*-43*	-8 %	*-302*	-19 %	*-672*
16-18 år	-6 %	*-69*	-6 %	*-74*	-14 %	*-161*
19-64 år	0 %	*-72*	-3 %	*-432*	-6 %	*-928*
65-79 år	-1 %	*-27*	3 %	*140*	8 %	*365*
80+ år	7 %	*135*	13 %	*266*	21 %	*406*
Alla åldersgrupper	**-1 %**	***-254***	**-2 %**	***-660***	**-4 %**	***-1276***

Befolkningens sammansättning framöver kommer påverka både den kommunala ekonomin och den lokala arbetsmarknaden. Med ett minskande antal personer i yrkesverksam ålder minskar skatteintäkterna. Samtidigt gör andelen personer i åldrar utanför arbetsför ålder att efterfrågan på välfärdstjänster som skola, särskilda bostäder, barnomsorg och äldreomsorg påverkas. Både för kommunen och den lokala arbetsmarknaden i stort kommer det också innebära att det blir svårare att hitta rätt kompetens till tjänster, vilket hämmar tillväxten i

den ekonomiska utvecklingen och försämrar kommunens möjligheter att bedriva ändamålsenlig service.

När befolkningssammansättningen förändras så ställer det krav på kommunens verksamheter att ställa om för att kunna erbjuda de kommunala tjänster som behövs eller efterfrågas.

3.2 Ekonomiska förutsättningar

3.2.1 Bokslut 2024, nämnderna

Nämnd, tkr	Nettokostnad	Resultat
Bygg- och miljönämnden	6,8	2,1
Kommunstyrelsen	265,6	-25,9
Räddningsnämnden	42,4	1,5
Samhällsutvecklingsnämnden	252,2	-21,4
Socialnämnden	787,5	-50,8
Utbildningsnämnd	835,9	-1,5
Överförmyndarnämnden	2,7	1,1
Totalt	**2 193,1**	**-94,9**

3.2.2 Statlig styrning och samhällsekonomisk utveckling

Nedanstående text är hämtad från SKR, Aktuell Ekonomi, cirkulär 2025:42, publicerad den 24 september 2025.

Regeringens bedömning är att Sverige befinner sig i en utdragen lågkonjunktur men att konjunkturen kommer att återhämtas framöver, främst till följd av att hushållen ökar sin konsumtion. Stigande reallöner, lägre räntekostnader och utökad finanspolitik bidrar till detta. Trots det bedöms lågkonjunkturen kvarstå under 2026 och ekonomin når konjunkturell balans först år 2027, vilket indikeras av att BNP-gapet då når noll.

Regeringens prognos präglas av stor osäkerhet, främst kopplad till utvecklingen i den globala efterfrågan och hushållens konsumtion. Ökade handelstullar har under 2025 inneburit sämre villkor för världshandeln och bidragit till en mycket stor osäkerhet kring världsekonomins utveckling. Detta har dämpat utsikterna för Sveriges export, som är viktig för landets tillväxt. Därför bedömer regeringen att det är viktigt att hushållens konsumtion tar fart och blir motorn för den svenska tillväxten.

Arbetslösheten är för närvarande förhöjd. Efterfrågan på arbetskraft väntas dock öka under 2026 i spåren av konjunkturåterhämtningen, vilket kommer att bidra till stigande sysselsättning och en minskning av arbetslösheten.

Regeringen bedömer att inflationen i år ligger på en tillfälligt hög nivå och det beror i huvudsak på höjda hyror och livsmedelspriser ihop med tekniska faktorer kopplade till beräkningen av inflationen. Dessa effekter bedöms försvinna 2026. Nästa år dämpas inflationen tillfälligt till följd av införandet av aviserade skattesänkningar på konsumtion. Bortsett skatteeffekter bedömer regeringen att inflationen ligger nära Riksbankens inflationsmål. Regeringen bedömer därför att Riksbanken avslutar sin serie av räntesänkningar under hösten 2025.

Svag svensk ekonomi tynger de offentliga finanserna både i år och nästa år till följd av svag tillväxt av skatteintäkter och förhöjda offentliga utgifter. Regeringen bedömer att den offentliga sektorns bruttoskuld ökar under hela prognosperioden, vilket i huvudsak beror på de förslag och aviseringar som följer med budgetpropositionen för 2026. Det avser dels finansiering av aviserade reformer men därutöver tillkommer även avisering av utökad utbyggnad av Sveriges militära försvar och en utökning av den så kallade Ukrainaramen, som avser finansiellt stöd till Ukraina.

Nedanstående tabeller är hämtade från SKR, MakroNytt 2/2025, cirkulär 2025:38, publicerad den 21 augusti 2025.

Sveriges Kommuner och Regioner

MakroNytt 2/2025
2025-08-21

Tabell 1. Nyckeltal för svensk ekonomi

Procentuell förändring om inget annat anges

Nyckeltal	2024	2025	2026	2027	2028
BNP, kalenderkorrigerad	1,0	1,0	2,6	2,5	2,2
Arbetade timmar, kalenderkorrigerad	-0,3	-0,2	0,8	1,2	1,0
Arbetslöshet, andel av arbetskraften	8,4	8,8	8,4	7,9	7,7
Befolkning, 15–74 år	0,2	0,3	0,1	0,1	0,2
Lönesumma, Nationalräkenskaperna	3,8	3,7	4,5	5,0	4,8
Timlön, Nationalräkenskaperna	3,9	3,7	3,5	3,5	3,5
Timlön, Konjunkturlönestatistiken	4,1	3,6	3,5	3,5	3,5
Inflation, KPIF	1,9	2,7	2,0	1,9	2,0
Inflation, KPI	2,8	0,8	1,5	2,2	2,4
Inflation, KPI, juni	2,6	0,7	1,3	2,1	2,4
Prisbasbeloppet, tusental kronor	57,3	58,8	59,2	60,0	61,3
Inkomstbasbeloppet, tusental kronor	76,2	80,6	83,4	86,4	89,5
Styrränta, värde vid årets slut, procent	2,75	1,75	1,75	2,00	2,15

Källor: Macrobond, Medlingsinstitutet, Riksbanken, Skatteverket, SCB och SKR.

Sveriges Kommuner och Regioner

MakroNytt 2/2025
2025-08-21

Tabell 2. Skatteunderlag samt beräknad real utveckling

Procentuell förändring

Nyckeltal	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Faktiskt skatteunderlag	4,8	3,4	3,8	4,2	4,5	4,4
Regelförändringar*	02	-0,2	-0,3	0,1	0,0	0,0
Underliggande	4,7	3,6	4,1	4,2	4,5	4,4
Prisutveckling	6,6	4,5	-0,1	2,5	3,3	3,2
Realt skatteunderlag	-1,8	-0,9	4,3	1,6	1,2	1,1

**Bidrag till förändring av faktiskt skatteunderlag, procentenheter.*

Källor: Skatteverket och SKR.

Förklaring av begreppen i tabellen:

Regelförändringar sammanfattar beräknade effekter av förändringar i skattelagstiftningen vilka påverkar det kommunala skatteunderlaget och som neutraliseras genom höjningar/ sänkningar av det generella statsbidraget.

Underliggande skatteunderlag beskriver det faktiska underlaget justerat för regelförändringar; ett mått som visar den underliggande utvecklingen för den kommunala skattebasen.

Prisutveckling avser här den sammanvägda prisutveckling som SKR beräknar för verksamhetskostnaderna inom kommuner och regioner på aggregerad nivå; löneökningar är den enskilt viktigaste faktorn (priset).

Realt skatteunderlag avser att beskriva utvecklingen i reala termer för det underliggande skatteunderlaget, det vill säga med hänsyn tagen till de prisförändringar som beräknas för kommuners och regioners kostnader.

Nedanstående text/tabell är hämtade från SKR, Aktuell Ekonomi, cirkulär 2025:32, publicerad den 21 augusti 2025.

Disponering av resultatutjämningsreserven (RUR)

Enligt kommunallagen får medel från en resultatutjämningsreserv (RUR) användas för att utjämna intäkter över en konjunkturcykel. Avsikten med regelverket är att uttag från RUR får ske för att täcka underskott som uppstår till följd av en lågkonjunktur, för att tillfälligt kunna dämpa effekterna och få tid till anpassning. Överordnat är dock alltid kravet på en god ekonomisk hushållning.

Reglerna för disponering ska framgå av de egna riktlinjerna för RUR som beslutas av fullmäktige. Ett exempel på när RUR kan disponeras, hämtat från förarbetena till Kommunallagen (2017:725), är att jämföra utvecklingen av det årliga underliggande skatte-underlaget för riket med den genomsnittliga utvecklingen de senaste tio åren. Med en sådan tillämpning får reserven användas om det årliga värdet väntas understiga det tioåriga genomsnittet. Med vår nuvarande prognos var det möjligt för 2024, och är möjligt även för 2025 och 2026 (tabell 5). En annan förutsättning är att medlen från RUR används för att täcka ett negativt balanskravsresultat.

SKR:s sammantagna bedömning är att Sverige är inne i en lågkonjunktur som bottnade 2024. Kommunsektorn drabbas genom en låg ökning av skatteunderlaget år 2024. Dessutom urholkas köpkraften varaktigt av den högre prisnivån. Den reala köpkraften föll 2023–2024.

Tabell 5. Rikets underliggande skatteunderlagsutveckling; tioårigt genomsnitt samt årlig utveckling

Förändring i procent per år

Utveckling	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Genomsnitt 10 år	4,5	4,5	4,5	4,4	4,4	4,4
Årlig ökning	4,7	3,6	4,1	4,2	4,5	4,4
Differens	0,3	-0,8	-0,4	-0,3	0,2	0,0

Källor: Skatteverket och SKR.

Under 2024, 2025 och 2026 är rikets underliggande skatteunderlagsutveckling lägre än ett tioårigt genomsnitt, speciellt 2024 uppvisar en stor differens i absoluta tal.

3.2.3 Förutsättningar

- Skatteunderlaget för år 2026 är beräknat utifrån kommunens befolkningsprognos vilket innebär 28 936 invånare år 2025, för att minska till 28 276 år 2029.
- Skattesatsen är 21,99 kronor, oförändrad för hela planperioden.
- Utgångsläget för budgetramar 2026 är 2025 års nivå.
- Inflations- och löneuppräkning finns med i beräkningen och är baserad på SKR:s antaganden. Cirkulär 2025:32.
- Hänsyn är tagen till demografiförändringar avseende utbildningsnämnden, socialnämnden samt kommunstyrelsen.
- Löneökningar är budgetkompenserade till nämnderna.
- Kapitaltjänstkostnader budgeteras centralt (exklusive för VA, fastighet och service) och kompenseras två gånger/år i samband med delårsbokslut och årsbokslut.
- Gislaveds kommunkoncerns totala låneskuld inklusive borgensåtagande under planperioden 2026-2029 uppgår till maximalt **2 345 mnkr**. Gislaveds kommun har rätt att uppta nya lån för **1 200 mnkr** under planperioden. Delegat medges teckna dessa lån.
- Kommunstyrelsen har rätt att omsätta lån, det vill säga låna upp belopp motsvarande belopp på de lån som förfaller till betalning under 2026. Delegat medges teckna dessa lån.

3.2.4 Finansiell analys

Modell för finansiell analys

För att beskriva och analysera kommunens ekonomiska läge används en modell som är framtagen av Kommunforskning i Västsverige (KFi) vid Göteborgs universitet. Den bygger på fyra finansiella aspekter:

- resultat
- kapacitet
- risk
- kontroll

Modellen omfattar en genomgång av kontroll över den finansiella utvecklingen av lång- respektive kortfristig betalningsberedskap och betalningskapacitet samt av riskförhållande. Målsättningen är att med modellens hjälp kunna identifiera eventuella finansiella problem och klargöra om kommunen har en god ekonomisk hushållning eller ej.

Resultat

Kommunens driftsresultat

Det första finansiella målet, årets resultat, ska i genomsnitt uppgå till lägst 2 procent av kommunens skatter och bidrag för perioden 2024-2038. Resultatmålet är satt för att möjliggöra en planering av likvida medel kopplat till investeringsnivån för perioden 2024-2038. Att resultatmålet är satt som genomsnitt över tid innebär att utfallet för ett enskilt år tillåts att avvika.

Budgeterat resultat för 2025 är +21,2 mnkr. Prognostiserat årsresultat för delårsbokslut 2025 är minus 18,0 mnkr vilket innebär att prognostiserad budgetavvikelse för 2025 är minus 39 mnkr.

Budgeterat resultat för 2026 är +46 mnkr. Budgeterat resultat för perioden 2026-2029 är i genomsnitt 56 mnkr. Det genomsnittliga resultatet planeras för att uppfylla som lägst 2 procent av kommunens skatter och bidrag för perioden 2026-2029.

Utmaningen för perioden 2026-2029 är att perioden är investeringsintensiv med bland annat byggande av nytt badhus samt större underhållsbehov av fastigheter, broar samt inom VA-verksamheten. Även ambitionsnivån för mark- och exploateringsverksamheten är hög under perioden.

Förutom en hög investeringsnivå under perioden 2026-2029 är det av mycket stor vikt att respektive nämnd anpassar nämndens nettokostnader till de av kommunfullmäktige beslutade budgetramarna.

Utifrån budget och plan 2026–2029 samt övergripande målsättning för perioden fram till år 2038 innebär planeringen att det finansiella målen resultat uppnås. Detta förutsätter dock att nämnderna genomför anpassningar av respektive verksamhet med utgångspunkt från kommunfullmäktiges beslutade budgetramar.

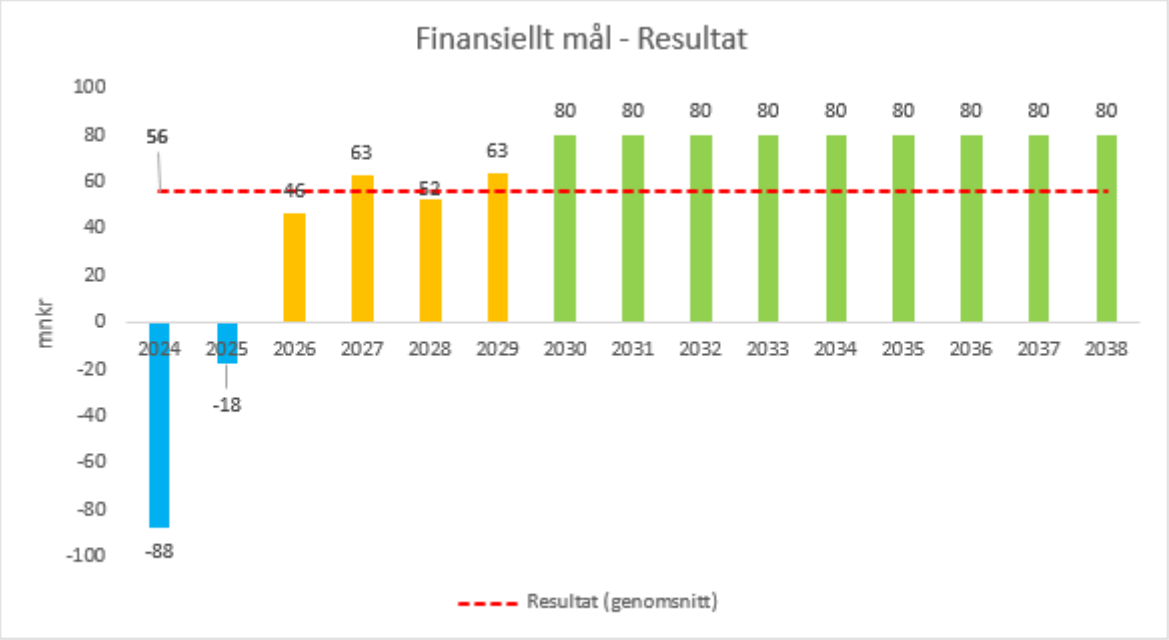

En annan avgörande förutsättning, som påverkar resultatet indirekt, är att likviditets-planeringen för investeringar för perioden 2026-2029 uppgår till maximalt 328 mnkr i genomsnitt per år samt att investeringsnivån för perioden 2024-2038 uppgår till maximalt 168 mnkr i genomsnitt per år. Långtidsplaneringen utgår från en genomförandegrad om 80 procent och tar enbart hänsyn till likviditetsbehov för investeringar.

I underlaget för budget 2026 med plan för 2027-2029 är förutsättningarna en oförändrad skattesats om 21,99 procent.

Likviditetsplanering för investeringar

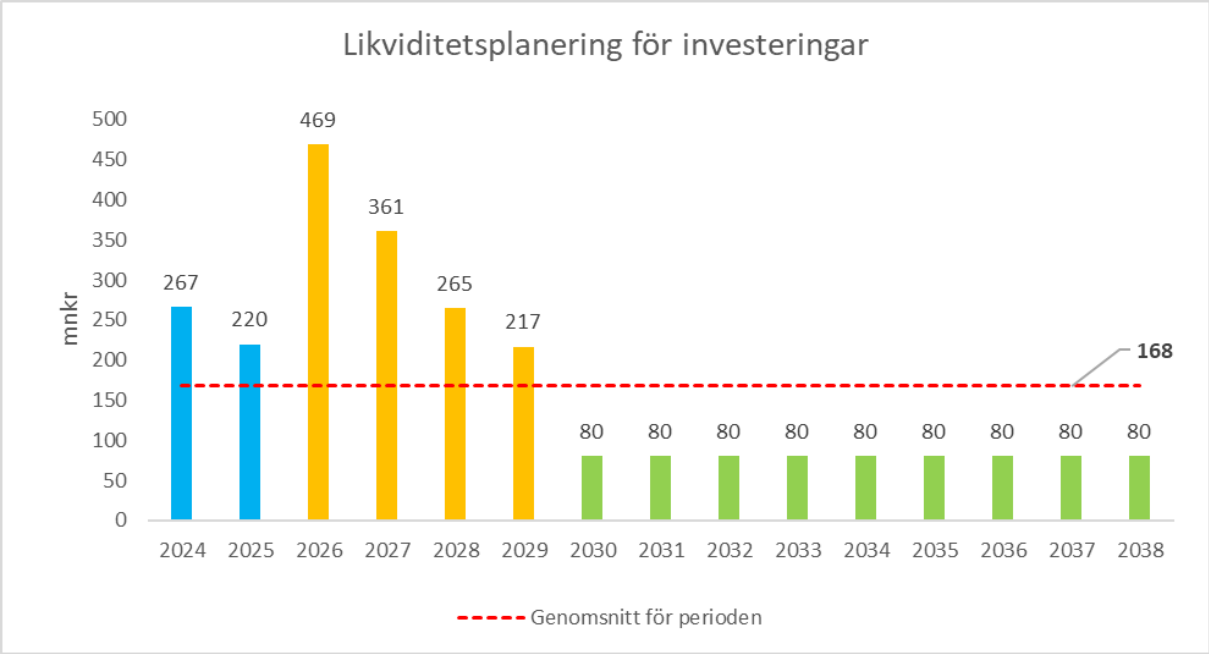

Diagrammet ovan visar en möjlig genomsnittlig allokering av likvida medel om 168 mnkr per år för perioden 2024–2038. Nivån är möjlig förutsatt att resultatmålet uppnås. Likviditets-behovet för perioden 2024–2038 innebär att soliditeten för samma period uppgår till i

genomsnitt 55 procent, vilket är i nivå med det finansiella målet soliditet.

Eftersom likviditetsbehovet för investeringar är betydligt högre under perioden 2024 till 2029 behöver allokering av likvida medel befinna sig på en betydligt lägre nivå under åren 2029 till 2038. I annat fall riskeras de befintliga finansiella målen inte vara möjliga att uppnå och kommunens grundekonomi kommer därmed att försämras.

Kapacitet

Soliditet

En viktig parameter för att avläsa kommunens långsiktiga kapacitet är att se på utvecklingen av soliditeten. Soliditeten är ett mått på långsiktigt finansiellt handlingsutrymme, som visar hur stor del av tillgångarna som finansieras med eget kapital. Ju högre soliditet, desto mindre skuldsatt är kommunen.

Två faktorer påverkar soliditetens utveckling, dels det årliga resultatet, dels värdet av tillgångarna. För en oförändrad soliditet måste det egna kapitalet öka i samma takt som tillgångarnas värde.

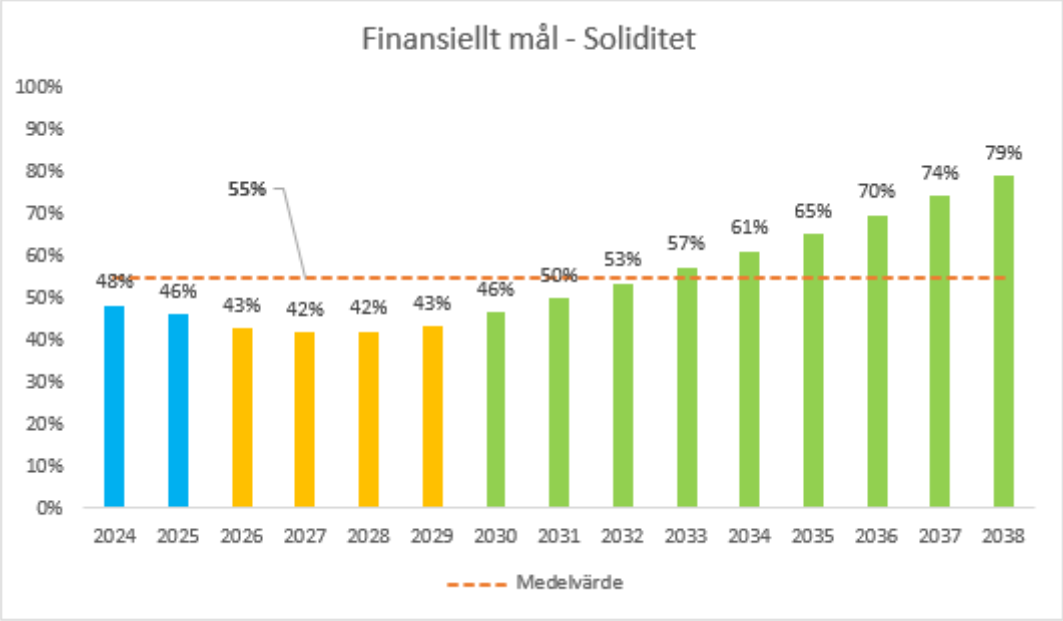

Kommunens soliditet ska uppgå till i genomsnitt lägst 55 procent per år (exklusive pensionsåtaganden) vilket uppnås för perioden 2024–2038 under förutsättning att likviditets-behovet för investeringar för perioden inte överstiger i genomsnitt 168 mnkr per år samt att resultatmålet om lägst 2 procent av skatter och bidrag i genomsnitt uppnås.

Den finansiella långtidsplaneringen utgår från en genomförandegrad om 80 procent av investeringsbehovet och tar enbart hänsyn till likviditetsbehov för investeringar - därav skiljer sig beräkningen av soliditet i den finansiella analysen jämfört med soliditetsberäkningen som återfinns i balansbudgeten.

Skuldsättning

Enligt budget 2026 (2027-2029) samt under förutsättning att de finansiella målen uppnås, kan kommunens låneskuld vid utgången av 2029 komma att uppgå till cirka 1 000 mnkr (exklusive behov av likviditet för löner och leverantörsfakturor).

Enligt likviditetsplaneringen motsvarar skuldsättningen per kommuninvånare cirka 35 400 kr vid utgången av 2029. Skuldsättningen per kommuninvånare vid halvårsskiftet 2025 var cirka 13 900 kronor.

Nivån av skuldsättning är från ett historiskt perspektiv en större förändring vilket beror på en mer omfattande allokering av likvida medel för bland annat byggande av nytt badhus, planering av publikhall samt underhållsbehov för fastigheter, broar samt inom VA-verksamheten.

Låneskulden i sig utgör inget hinder så länge de finansiella målen, resultat och soliditet uppnås.

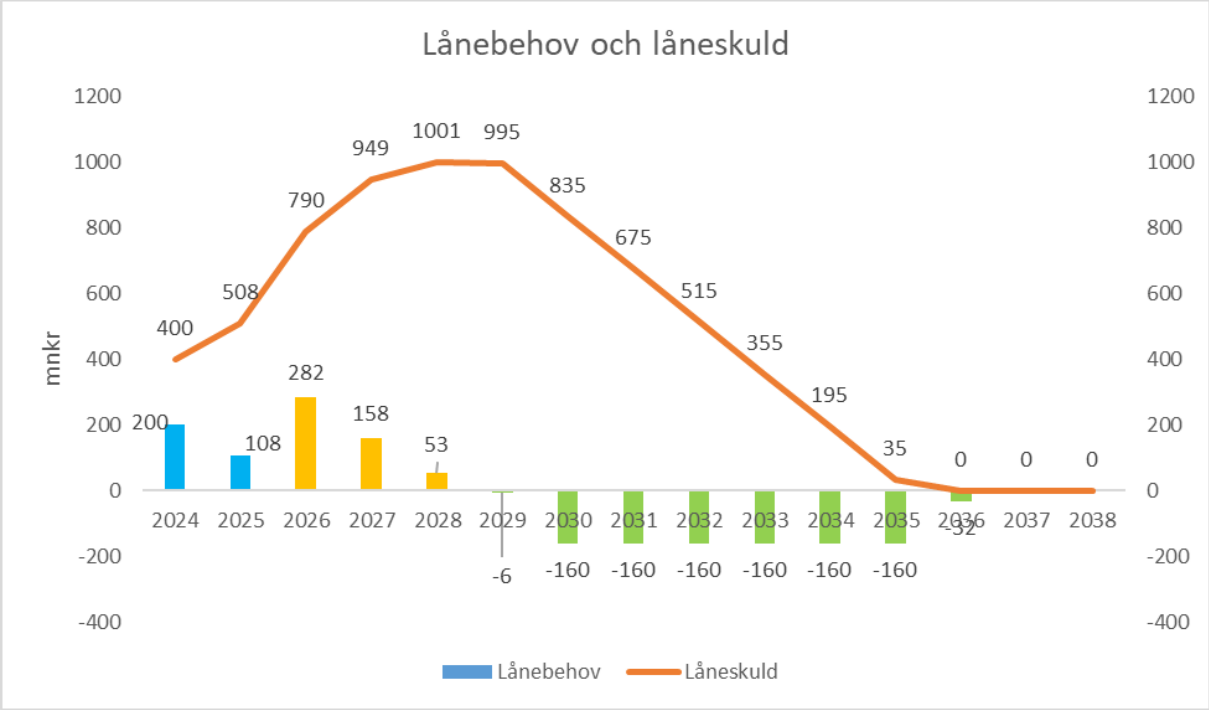

Risk

Likviditet

Kassalikviditet är ett mått på den kortsiktiga betalningsberedskapen. I ett privat företag bör den uppgå till som lägst 100 procent av de kortfristiga skulderna, men för kommuner brukar kassalikviditeten vara cirka 70–80 procent. Genom kassaflödesbudgeten tryggas likviditeten för perioden. Likviditeten är beroende av att budgeterade resultat uppnås samt att allokering av likviditet för investeringar inte överstiger 168 mnkr per år som genomsnitt för perioden. Kommunen har en outnyttjad checkräkningskredit om 50 mnkr som är möjlig att använda vid behov.

Finansiell risk

Kommunen kan komma att öka skuldsättningen i betydande grad de närmaste åren. Nya lån kan därmed komma att upptas de kommande åren vilket innebär att den finansiella risken ökar. Den finansiella risken bedöms de närmaste åren vara på en relativt hög nivå och behöver omhändertas via kommunens finansiella mål.

Pensionskostnader

Pensionsförpliktelsen beräknas enligt prognos från Skandia till 514 mnkr år 2029 vilket innebär en minskning i förhållande till år 2024 då pensionsförpliktelsen var 624 mnkr. Skulden är beaktad vid antagande av de finansiella målen och kommer att hanteras förutsatt att de finansiella målen uppnås.

Befolkningsförändring

De skatteintäkter som ingår i budgeten har beräknats utifrån förutsättningen att invånarantalet under perioden till och med 2029 kommer att minska med knappt 700 personer enligt kommunens befolkningsframskrivning.

Ett minskat invånarantal innebär sänkta skatteintäkter, men samtidigt sänkta kostnader. Det finns dock inget direkt starkt samband mellan sänkta skatteintäkter och sänkta kostnader. Detta innebär att de i budget och planering ingående kostnadsnivåerna löpande måste analyseras och anpassas för att det inte ska uppkomma en ekonomisk svårighet.

Kontroll

Balanskrav, resultatutjämningsreserv (RUR) / resultatreserv (RER)

Enligt kommunallagen ska varje kommun ha en ekonomi i balans; bortsett från realisationsvinster måste intäkterna vara större än kostnaderna. Det krävs ett positivt resultat för att kunna säkra det egna kapitalet och bygga upp medel för reinvesteringar.

Gislaveds kommun har uppfyllt balanskravet sedan det infördes år 2000. Kommunen har också nyttjat möjligheten att avsätta tidigare års överskott i en resultatutjämningsreserv (RUR) för att kunna jämna ut konjunktursvängningar mellan olika år och skapa en buffert för perioder av lågkonjunktur. Från och med 2024 finns det möjlighet att avsätta medel till en resultatreserv (RER). Tidigare avsatta medel i resultatutjämningsreserven (RUR) är möjliga att disponera till och med 2033. Gislaveds kommun planerar inte för att använda RUR för 2026. Eventuella avvikelse mot budgeterat resultat hanteras i uppföljningsprocessen.

Måluppfyllelse

Kommunens struktur för uppföljning av ekonomi och verksamhet ger goda förutsättningar till kontroll. Arbetet med att följa fastlagda mål är ett viktigt led i kontrollarbetet.

Avslutande kommentarer

Budgeten för Gislaveds kommun är upprättad i enlighet med de riktlinjer som antagits för god ekonomisk hushållning. Kommunen beräknas för perioden 2024-2038 att uppfylla de finansiella mål som är antagna av kommunfullmäktige för Gislaveds kommun.

Budgeten för perioden 2026 (2027-2029) är dock helt beroende av att respektive nämnd verkställer beslut för att begränsa verksamhetens nettokostnader så att kostnaderna inte överstiger de budgetramar som är beslutade av kommunfullmäktige.

Ekonomin är ett kollektivt ansvar för alla nämnder vilket innebär att även nämnder som har en ekonomi i balans behöver ytterligare bidra till att nämnderna på totalen inte redovisar en negativ budgetavvikelse. Det krävs ytterligare samverkan och dialog inom som mellan nämnder/förvaltningar.

För att kunna uppfylla de finansiella målen krävs en god ekonomi- och verksamhetsstyrning med fokus på intäkter, investeringsvolymer, befolkningstillväxt, kvalitetsnivåer och kostnadskontroll inom nämnderna.

Budget 2026 (2027-2029) visar en tydlig bild att Gislaveds kommun aktivt behöver fortsätta arbetet med att effektivisera och anpassa verksamheten efter gällande ekonomiska förutsättningar. Gislaveds kommun behöver i princip leverera lika mycket välfärdstjänster som idag, inom vissa områden till och med mer, men till en lägre resursinsats.

4 Budget 2026

Övergripande driftsbudget 2026 med plan 2027-2029

Nämnd, mnkr	Budget 2026	Budget 2027	Budget 2028	Budget 2029
Bygg- och miljönämnden	-6,4	-6,4	-6,4	-6,4
Kommunstyrelsen	-223,4	-225,7	-222,5	-222,3
Räddningsnämnden	-42,3	-42,3	-42,3	-42,3
Samhällsutvecklingsnämnden	-223,0	-223,0	-223,0	-223,0
Socialnämnden	-748,1	-750,9	-749,8	-751,2
Utbildningsnämnden	-817,7	-811,3	-808,8	-803,2
Överförmyndarnämnden	-2,8	-2,8	-2,8	-2,8
Kommungemensamt effektiviseringskrav	20,0	20,0	20,0	20,0
Förändrade kostnader lokaler	-13,1	-13,1	-13,1	-13,1
Löneuppräkning	-42,8	-101,9	-164,1	-229,4
Pensioner	-156,2	-160,2	-168,8	-174,1
Kollektivavtalad pension (KP)	105,4	107,1	109,7	114,8
Återlagda kapitalkostnader	87,9	92,4	99,0	100,5
Avskrivningar	-140,0	-140,0	-160,0	-160,0
Summa nämnder	**-2 202,5**	**-2 258,1**	**-2 335,6**	**-2 392,7**
Skatteintäkter	1 669,9	1 744,3	1 815,8	1 890,9
Utjämningssystem	594,2	597,6	595,7	587,8
Finansiella intäkter	4,5	4,5	4,5	4,5
Finansiella kostnader	-20,2	-26,3	-28,3	-27,8
Summa finansiering	**2 248,2**	**2 320,1**	**2 387,7**	**2 455,4**
ÅRETS RESULTAT	**45,7**	**62,0**	**52,1**	**62,7**

Genomsnittligt resultat 2026-2029	55,6

Driftbudgetram 2026

Nämnd, Mnkr	Budget 2025	Inflations -komp-ensation	Avtal-25+26	Demo-grafi och stats-bidrag	Övriga föränd-ringar	Politiska beslut	Budget 2026
Bygg- och miljönämnden	-6,2		-0,1		-0,1		-6,4
Kommunstyrelsen	-212,2	-2,3	-1,2	-3,4	-0,5	-3,9	-223,4
Räddningsnämnden	-41,4	-0,2	-0,5		-0,1		-42,3
Samhällsutvecklings-nämnden	-216,3	-2,7	-1,2		-0,5	-2,2	-223,0
Socialnämnden	-723,6	-4,2	-4,4	-6,8	-1,3	-7,7	-748,1
Utbildningsnämnden	-811,6	-4,1	-4,9	4,0	-1,0		-817,7
Överförmyndar-nämnden	-3,8					1,0	-2,8
Löneöversyn			-42,8				-42,8
Ökade lokalkostnader					-5,1	-8,0	-13,1
Kommungemensamt effektiviseringskrav						20,0	20,0
Totalt	**-2 015,2**	**-13,6**	**-55,2**	**-6,3**	**-8,6**	**-0,8**	**-2 099,6**

- Bygg- och miljönämndens inflationskompensation har satts till 0 (noll) eftersom nämnden inte själva råder över avgiftsnivåer/intäkter. Eftersom nämndens intäkter överstiger övriga kostnaderna hade de i annat fall fått ett ”dolt besparingskrav”.
- I beräkningen av räddningsnämndens inflationskompensation är intäkter från Gnosjö kommun exkluderade. I annat fall hade nämnden fått ett ”dolt besparingskrav” eftersom intäkterna i så fall överstiger övriga kostnader.
- Socialnämnden tillförs 4,3 mnkr som följd av kommunens kompensation i utjämningssystemet för LSS, 0,5 mnkr pga demografi och 2,1 mnkr för förändring av statsbidrag.
- Utbildningsnämnden har fått minskad ram med 5,0 mnkr på grund av minskat elevantal och ökad ram med 1,0 mnkr i förändring av statsbidrag.
- Kommunstyrelsen får ökad ram med anledning av förändring av statsbidrag 3,7 mnkr och minskad ram pga demografi med 0,3 mnkr.
- En preliminär höjning av Po-kostnaderna (personalomkostnader) med 0,42 procentenheter som ökar nämndernas budgetram med totalt cirka 4,7 mnkr är fördelad till nämnderna. Vid eventuell justering i samband med slutgiltigt beslut om Po-avgifter (i december) kommer en teknisk justering göras.
- Löneöversyn och ökade lokalkostnader är inte fördelade per nämnd. Det görs som teknisk justering. Löneökningarna från 2025 med effekt på 2026 (januari-mars) är kompenserade under rubriken Avtal 25+26.
- Ökade lokalkostnader: Hyresförändringar som en effekt av utbyggnad enligt lokalförsörjningsplanen (LFP) kompenseras när förändringen realiserats. 5,1 mnkr är avsatta till detta. Ytterligare hyresjusteringar finns under "politiska prioriteringar".

- Socialnämnden, utbildningsnämnden och samhällsutvecklingsnämnden kompenserades under 2025 med sammanlagt 1,2 mnkr enligt riktlinjer för arbets- och skyddskläder. (Ks §155, 2024-09-18). Den utökade budgetramen gällde enbart för 2025 varför nämndernas ram minskas med samma belopp för 2026.

Den preliminära höjningen av PO och justeringen med anledning av arbets-och skyddskläder finns under rubriken "övriga förändringar"

Förklaring till kolumnen "politiska beslut"

Förklaring till kolumnen ”politiska prioriteringar”

- För 2026 är det kommungemensamma effektiviseringskravet 20 mnkr. Kommunstyrelsen får i uppdrag att verkställa fördelningen av det kommungemensamma effektiviseringskravet. Återrapportering av den slutliga fördelningen görs till kommunfullmäktige i uppföljning 1 2026.

- Hyresnivåerna budgetkompenseras med 8 mnkr till nämnderna. Nämnderna ska utöver detta hantera ytterligare 7 mnkr, avseende hyresjusteringar, inom ram. Hyrorna kommer därmed att höjas med totalt 15 mnkr utöver index. Fördelningen görs genom teknisk justering.

- Socialnämnden tillförs totalt 7,7 mnkr; varav 6 mnkr är med anledning av överkapacitet inom vård- och omsorgsboenden. En åtgärdsvalsstudie pågår. Tillskottet är tillfälligt för 2026 och kommer att omprövas inför varje nytt år. Nämnden tillförs även 1,7 mnkr för ökade kostnader i samband med tillskapandet av demensboende.

- Samhällsutvecklingsnämnden tillförs 2,2 mnkr till måltidsverksamheten med syfte att öka budgeten för råvaror med anledning av tidigare års höga inflation för livsmedel.

- Kommunstyrelsen tillförs totalt 3,85 mnkr; varav 3,0 mnkr för justerade personalförmåner/friskvårdsbidrag (enligt beslut KS2025.133), externa bidrag 0,5 mnkr, 0,2 mnkr till Kommunfullmäktiges förfogande*, 0,1 mnkr avseende ökad medborgarbudget samt 0,05 mnkr till demokratiberedningen för utökat uppdrag.

  ** för att stärka kommunfullmäktiges arbete och främja den demokratiska utvecklingen avsätts 0,2 mnkr för att ställas till kommunfullmäktiges presidiums förfogande. Medlen får användas för insatser av engångskaraktär som exempelvis utbildningar, erfarenhetsutbyten, utvecklingsprojekt eller andra aktiviteter som stärker fullmäktiges roll och funktion. Beslutsrätten över användningen av dessa medel delegeras till kommunfullmäktiges presidium. Presidiet ska årligen redovisa användningen av medlen till kommunfullmäktige.*

- Överförmyndarnämndens ram sänks med 1 mnkr med anledning av lägre kostnader i samband med gemensam nämnd för GGVV.

Likviditetsplanering investeringar (skattefinansierad verksamhet)

Nämnd, mnkr	Investerings-budget 2026	Investerings-budget 2027	Investerings-budget 2028	Investerings-budget 2029
Bygg- och miljönämnden				
Kommunstyrelsen	306,0	206	72,6	47,6
Räddningsnämnden	6,0	4,5	3,0	3,2
Samhällsutvecklingsnämnden	118,0	76,3	78,9	62,9
Socialnämnden	5,6	4,2	2,6	1,5
Utbildningsnämnden	5,5	5,0	6,4	11,0
Inflationsuppräkning				
Totalt, skattefinansierade investeringar	**441,0**	**295,9**	**163,5**	**126,1**

Likviditetsplanering investeringar (taxefinansierad verksamhet)

Nämnd/styrelse, mnkr	Investerings-budget 2026	Investerings-budget 2027	Investerings-budget 2028	Investerings-budget 2029
Samhällsutvecklingsnämnden, VA	60,0	60,0	60,0	60,0

Investeringar och exploateringar under 2026-2029

Nämnd, mnkr	Budget 2026	Budget 2027	Budget 2028	Budget 2029
Skattefinansierad verksamhet	441,0	295,9	163,5	126,1
Taxefinaniserad verksamhet	60,0	60,0	60,0	60,0
Exploateringsverksamhet	84,5	84,5	84,5	84,5
Totalt	**585,5**	**440,4**	**308,0**	**270,6**

Resultatbudget

Resultatbudget, mnkr	Budget 2026	Budget 2027	Budget 2028	Budget 2029
Verksamhetens nettokostnader 1	**-2 202,5**	**-2 258,1**	**-2 335,6**	**-2 392,7**
varav pensioner	*-156,2*	*-160,2*	*-168,8*	*-174,1*
varav avskrivningar	*-140,0*	*-140,0*	*-160,0*	*-160,0*
Skatteintäkter	1 669,6	1 744,3	1815,8	1890,9
Generella statsbidrag och utjämning	594,2	597,6	595,7	587,8
Finansiella intäkter	4,5	4,5	4,5	4,5
Finansiella kostnader	-20,2	-26,3	-28,3	-27,8
Årets resultat	**45,7**	**62,0**	**52,1**	**62,7**

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalys, mnkr	Budget 2026	Budget 2027	Budget 2028	Budget 2029
Löpande verksamhet				
Årets resultat	45,7	62,0	52,1	62,7
Avskrivningar	140,0	140,0	160,0	160,0
Kassaflöde från den löpande verksamheten	185,7	202,0	212,1	222,7
Investeringsverksamhet				
Nettoinvesteringar i materiella anläggningstillgångar	-501,0	-355,9	-223,5	-186,1
Exploateringsverksamhet	-84,5	-84,5	-84,5	-84,5
Kassaflöde från investeringsverksamhet	-585,5	-440,4	-308,0	-270,6
Finansieringsverksamhet				
Nyupptagna lån	390,0	250,0	90,0	50,0
Amortering av skuld				
Medel från finansieringsverksamheten	**390,0**	**250,0**	**90,0**	**50,0**
Årets kassaflöde				
Likvida medel vid årets början	115,4	105,6	117,2	111,3
Likvida medel vid årets slut	105,6	117,2	111,3	113,4
Förändring av likvida medel	**-9,8**	**11,6**	**-5,8**	**2,1**

Balansbudget

Balansbudget, mnkr	2026	2027	2028	2029
Anläggningstillgångar	2 608,6	2 824,5	2 888,0	2 914,1
Likvida medel	105,6	117,2	111,3	113,4
Exploateringsverksamhet	84,5	169,0	253,4	337,9
Övriga omsättningstillgångar	208,2	208,2	208,2	208,2
Summa omsättningstillgångar	398,3	494,3	572,9	659,5
Summa tillgångar	3 006,9	3 318,9	3 460,9	3 573,7
Eget kapital	1 516,6	1 578,6	1 630,6	1693,4
därav årets resultat	*45,7*	*62,0*	*52,1*	*62,7*
Avsättningar	91,6	91,6	91,6	91,6
Långfristiga skulder, lån	988,1	1 238,1	1 328,1	1 378,1
Kortfristiga skulder	410,6	410,6	410,6	410,6
Summa skulder	1 398,7	1 648,7	1 738,7	1 788,7
Summa eget kapital, avsättningar och skulder	**3 006,9**	3 318,9	3 460,9	3 573,7
Soliditet i procent	50,4	47,6	47,1	47,4

5 Kommunala bolag

Ekonomiska riktlinjer

Bolag	Borgensavgift 2026
Gislaved Energi Elnät AB	0,28%
Gislaved Energi AB	0,34%
Gisletorp Lokaler AB	0,39%
AB Gislavedshus	0,51%

Fördelning av management fee

Bolag	% fördelning utifrån omsättning
AB Gislavedshus	53,81
Gislaved Energi Koncern AB	43,46
Gislaved Lokaler AB	1,57
Enter Gislaved AB	1,07
Tingsslätt Fastighets i Gislaved AB	0,09
Summa:	100,00

Bolagens omsättning 2024

Bolag	Omsättning 2024, mnkr
Gislaved Energi Koncern AB	194,4
AB Gislavedshus	240,7
Enter Gislaved AB	4,8
Gislaved Lokaler AB	7,0
Tingslätt Fastighets i Gislaved AB	0,4

Bolagens resultat efter skatt 2024

Bolag	Resultat, mnkr
Gislaved Energi Koncern AB	0,6
AB Gislavedshus	3,5
Enter Gislaved AB	0,01
Gisletorp Lokaler AB	0,6
Tingsslätt Fastighets i Gislaved AB	0,02

Bolagens planerade investeringsbehov 2026

Bolag	mnkr
AB Gislavedshus	91,4
Gislaved Energi Koncern AB	40,0
Gisletorp Lokaler AB	0,6

6 Bilagor

6.1 Bruttobudget

2025	UN	SUN	SN	RN	BMN	KS	Summa nämnder:	Finans-förvalt-ningen:	Summa kommunen:
Intäkter	**105,4**	**310,1**	**153,9**	**19,1**	**19,3**	**267,1**	**875**	**181,2**	**1 056,2**
varav									
Taxor & avgifter	*27,0*	*81,4*	*20,2*	*1,9*	*12,2*		*142,7*		*142,7*
Bidrag	*55,8*	*10,0*	*50,8*	*0,2*		*17,9*	*134,9*		*134,9*
Interna intäkter	*3,3*	*173,3*	*80,3*	*1,4*	*1,1*	*228,6*	*488,1*	*111,2*	*599,3*
Skatter & statsbidrag								**2 201,6**	**2 201,6**
Verksamhetens kostnader (bruttobudget/ omsättning)	**-914,2**	**-540,1**	**-880,2**	**-62,7**	**-27,1**	**-496,1**	**-2 920,3**	**-316,5**	**-3 236,8**
varav interna kostnader	*-207,3*	*-121,8*	*-160,0*	*-8,2*	*-7,4*	*-43,6*	*-548,4*	*-7,5*	*-555,8*
Beslutad budget av KF	**-808,7**	**-229,9**	**-726,3**	**43,6**	**-7,8**	**-229**	**-2 045,4**	**2 066,3**	**21,1**

Ovanstående tabell visar bruttobudget och nettobudget för 2025. Normalt i svenska kommuner är att kommunfullmäktige beslutar om nettoramen (nettobudget) vilket är skillnaden mellan budgeterade intäkter och kostnader. Kommunfullmäktige ger därmed respektive nämnd rätt att använda den beslutade nettobudgeten utan att gå in i detalj på hur stora budgeterade intäkter nämnden ska ta in eller exakt hur budgeterade brutto-kostnaderna ska se ut. Ett delvis undantag från detta är intäkter i samband med taxor och avgifter. Kommunfullmäktige beslutar nivåerna men inte vad dessa kommer att bli totalt med hänsyn till beräknad volym för respektive taxa/avgift i fråga.

I bruttobudgeten redovisas samtliga budgeterade intäkter och kostnader för respektive nämnd var för sig. Ett exempel är utbildningsnämnden som av kommunfullmäktige har en beslutad nettobudget om 808,7 mnkr för 2025 men utbildningsnämnden har även egna budgeterade intäkter om 105,4 mnkr vilket innebär att utbildningsnämndens bruttobudget motsvarar 914,2 mnkr. Detta innebär att utbildningsnämndens ekonomi/verksamhet är dimensionerad efter bruttobudgeten vilken är betydligt större än den av kommunfullmäktige beslutade nettobudgeten. Detta är viktigt att förstå och ta hänsyn till i olika sammanhang.

Ovanstående innebär att kommunfullmäktige beslutar om nämndernas nettobudget medan intäkterna (t.ex. avgifter, taxor, statsbidrag, hyror och andra intäkter) hanteras på nämnd-nivå. Dessa intäkter syns därmed inte direkt i kommunfullmäktiges beslut, även om de indirekt finns med i den bakomliggande bruttoredovisningen.

För Gislaveds kommun är bruttobudgeten 3 236,8 mnkr för 2025 medan nettobudgeten är 2 201,6 mnkr för 2025, det vill säga att skillnaden motsvarar drygt en miljard kronor. Det

innebär att kommunens ekonomi och därmed verksamhet är betydligt större än vad som redovisas i kommunfullmäktiges beslut (nettobudgeten). Budgeterade intäkter är mycket viktiga för nämnderna och därmed kommunen. Genom att alla nämnder har rätt nivå på intäkterna skapas bättre förutsättningar för en ekonomi i balans.

En del av intäkterna och kostnaderna är interna. Detta är transaktioner som görs antingen inom en nämnd och/eller mellan nämnderna. Interna transaktioner påverkar inte kommunens resultat eftersom säljare och köpare finns inom kommunens verksamhet (internredovisning). Enbart transaktioner mellan kommunen och omvärlden är det som påverkar resultatet (externredovisning). Det är dock av stor betydelse att interna verksamheter (resultat-enheter) är effektiva och rätt dimensionerade eftersom en stor andel av deras verksamhet består av personalkostnader som är en extern transaktion/kostnad och därmed kommer att påverka kommunens resultat. Det finns även andra typer av interna intäkter/kostnader som är mer av karaktären ekonomistyrning.

Sammanfattningsvis är det av mycket stor vikt att nämndernas intäkter är på rätt nivå och att de revideras varje år och ställs i relation till de bakomliggande kostnaderna kommunen har för att generera intäkterna eftersom dessa är en stor del av kommunens ekonomi och därmed en förutsättning för ekonomi i balans.